

Čtvrtek 8. července 2021

P9_TA(2021)0350

Výroční zpráva o fungování schengenského prostoru

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. července 2021 o výroční zprávě o fungování schengenského prostoru (2019/2196(INI))

(2022/C 99/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 77 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), který stanoví, že Unie tvoří prostor svobody, bezpečnosti a práva, přičemž „zajišťuje, že na vnitřních hranicích neprobíhá kontrola osob“,
- s ohledem na čl. 21 odst. 1 SFEU a článek 45 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) zaručující právo občanů svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států,
- s ohledem na článek 18 SFEU a čl. 21 odst. 2 Listiny, který zakazuje jakoukoli diskriminaci na základě státní příslušnosti,
- s ohledem na články 18 a 19 Listiny o právu na azyl a na ochranu v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání,
- s ohledem na neustále se vyvíjející schengenské *acquis* vytvářené již od podpisu Schengenské dohody dne 14. června 1985, které se momentálně skládá z právních aktů EU v oblasti správy vnitřních a vnějších hranic, vízové politiky, návratové politiky, policejní spolupráce a ochrany osobních údajů, jakož i právních aktů týkajících se zřízení a správy dvou agentur Unie (Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) a Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA)), finančního programu (nástroje pro finanční podporu správy vnějších hranic a společné vízové politiky) a čtyř rozsáhlých IT systémů (Schengenského informačního systému, Vízového informačního systému, Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a Systému vstupu/výstupu (EES)) včetně interoperability mezi nimi,
- s ohledem na právní předpisy přijaté od poslední výroční zprávy o fungování schengenského prostoru, jejichž cílem je jeho posílení s ohledem na přetrvávající výzvy, konkrétně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ⁽¹⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a o změně a zrušení nařízení (ES) č. 1987/2006 ⁽²⁾ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1862 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, o změně a o zrušení rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutí Komise 2010/261/EU ⁽³⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/817 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti hranic a víz a mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 a (EU) 2018/1861 a rozhodnutí Rady 2004/512/ES a 2008/633/SVV ⁽⁴⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/818 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti policejní a justiční spolupráce, azylu a migrace a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 a (EU) 2019/816 ⁽⁵⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU)

⁽¹⁾ Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 14.

⁽³⁾ Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 56.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 135, 22.5.2019, s. 27.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 135, 22.5.2019, s. 85.

Čtvrtek 8. července 2021

č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 ⁽⁶⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1241 ze dne 12. září 2018, kterým se mění nařízení (EU) 2016/794 za účelem zřízení Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) ⁽⁷⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/493 ze dne 30. března 2020 o systému Falešné a pravé doklady online (FADO) a o zrušení společné akce Rady 98/700/SVV ⁽⁸⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráží a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 ⁽⁹⁾ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1155 ze dne 20. června 2019, kterým se mění nařízení (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) ⁽¹⁰⁾,

- s ohledem na probíhající legislativní práci na revizi Schengenského hraničního kodexu, pokud jde o pravidla vztahující se na dočasné zavedení hraničních kontrol na vnitřních hranicích, na reformě Vízového informačního systému, na dokončení legislativního rámce ETIAS, na přepracovaném znění směrnice o navracení, na nástroji pro finanční podporu správy hranic a víz 2021–2027 a na novém návrhu nařízení, kterým se zavádí prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích (COM(2020)0612),
- s ohledem na různé závěry Evropské rady, doporučení Rady a sdělení, pokyny a plány Komise zaměřené na řešení situace na vnitřních a vnějších hranicích schengenského prostoru v reakci na pandemii COVID-19, jako například sdělení Komise ze dne 16. března 2020 s názvem „COVID-19: pokyny pro opatření v oblasti správy hranic na ochranu zdraví a zajištění dostupnosti zboží a základních služeb“ ⁽¹¹⁾ a sdělení Komise ze dne 30. března 2020 s názvem „COVID-19: pokyny týkající se provádění dočasných omezení cest do EU, které nejsou nezbytně nutné, usnadnění tranzitních režimů pro repatriaci občanů EU a dopadů na vízovou politiku“ (C(2020)2050), a jejich následná prodloužení, např. ze dne 8. dubna 2020 (COM(2020)0148), společný evropský plán rušení opatření proti šíření COVID-19 prezentovaný předsedkyní Komise a předsedou Evropské rady a doporučení Rady (EU) 2020/1475 ze dne 13. října 2020 o koordinovaném přístupu k omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19 ⁽¹²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. října 2019 o ověření plného uplatňování schengenského *acquis* Chorvatskem (COM(2019)0497),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. září 2020 o novém paktu o migraci a azylu (COM(2020)0609),
- s ohledem na své usnesení ze dne 30. května 2018 k výroční zprávě o fungování schengenského prostoru ⁽¹³⁾,
- s ohledem na zprávu Komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 25. listopadu 2020 o fungování schengenského hodnotícího a monitorovacího mechanismu podle článku 22 nařízení Rady (EU) č. 1053/2013 (COM(2020)0779),
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2020 o situaci v schengenském prostoru po rozšíření onemocnění COVID-19 ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2018 o plném uplatňování ustanovení schengenského *acquis* v Bulharsku a Rumunsku: zrušení kontrol na vnitřních pozemních, námořních a vzdušných hranicích ⁽¹⁵⁾,

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 72.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 107, 6.4.2020, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 25.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 86 I, 16.3.2020, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 337, 14.10.2020, s. 3.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 76, 9.3.2020, s. 106.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0175.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 18.

Čtvrtek 8. července 2021

- s ohledem na zprávu Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) ze dne 8. prosince 2020 s názvem „Migration: problémy na hranicích v oblasti základních práv“,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 o provádění směrnice o navracení ⁽¹⁶⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2020 o dopadu opatření přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19 na demokracii, právní stát a základní práva ⁽¹⁷⁾,
  - s ohledem na zřízení pracovní skupiny Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci pro kontrolu agentury Frontex a na její probíhající činnost,
  - s ohledem na práci při přípravě tohoto usnesení, kterou provedla pracovní skupina Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci pro kontrolu Schengenu,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0183/2021),
- A. vzhledem k tomu, že schengenský prostor je jedinečným uspořádáním a jedním z největších úspěchů Evropské unie, neboť již více než 25 let umožňuje volný pohyb osob v rámci tohoto prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích; vzhledem k tomu, že toto je možné díky různým kompenzačním opatřením, jako je např. posílení výměny informací zřízením Schengenského informačního systému (SIS) a vytvoření hodnotícího mechanismu k ověření provádění schengenského *acquis* členskými státy a k podpoře vzájemné důvěry ve fungování schengenského prostoru; vzhledem k tomu, že vzájemná důvěra vyžaduje rovněž solidaritu, bezpečnost, justiční a policejní spolupráci v trestních věcech, společnou ochranu vnějších hranic EU, vzájemné porozumění a společnou politiku v oblasti víz a ochrany údajů;
- B. vzhledem k tomu, že plně fungující schengenský prostor a jeho budoucí rozšíření o kandidátské země schengenského prostoru je i nadále klíčem k další politické, ekonomické a sociální integraci, posilování soudržnosti a překlenování rozdílů mezi zeměmi a regiony a také předpokladem zachování zásady volného pohybu; vzhledem k tomu, že budoucnost Schengenu nesmí být fragmentace;
- C. vzhledem k tomu, že zrušení kontrol na vnitřních hranicích je jedním ze základních, praktických prvků evropské myšlenky, jak ji vnímají občané, a má zásadní význam pro fungování vnitřního trhu; vzhledem k tomu, že schengenský prostor je v neposlední řadě ohrožen stále častějším uplatňováním kontrol na vnitřních hranicích ze strany členských států, zejména v posledních letech;
- D. vzhledem k tomu, že v reakci na pandemii COVID-19 většina členských států, včetně států přidružených k schengenskému prostoru, zavedla kontroly na vnitřních hranicích či své hranice částečně nebo zcela uzavřela, nebo je uzavřela pro určité skupiny cestujících, včetně občanů EU a jejich rodinných příslušníků a státních příslušníků třetích zemí pobývajících na jejich území nebo na území jiného členského státu; vzhledem k tomu, že zejména na začátku pandemie byl samotný princip schengenské spolupráce zpochybněn tím, že mezi členskými státy a s Komisí neexistovala žádná efektivní koordinace zavádění kontrol na vnitřních hranicích a jejich následného rušení;
- E. vzhledem k tomu, že od roku 2015 členské státy zavedly kontroly na vnitřních hranicích celkem 268krát, což představuje významný nárůst ve srovnání s obdobím let 2006 až 2014, kdy byly kontroly na vnitřních hranicích zavedeny pouze 35krát ⁽¹⁸⁾;

⁽¹⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0362.

⁽¹⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0307.

⁽¹⁸⁾ Aktuální stav ke dni 19. května 2021, https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-area_en

Čtvrtek 8. července 2021

- F. vzhledem k tomu, že Evropský parlament opakovaně vyjádřil znepokojení ohledně nutnosti a přiměřenosti mnoha těchto kontrol na vnitřních hranicích;
- G. vzhledem k tomu, že vzájemná důvěra a úzká spolupráce mezi členskými státy jsou základními stavebními kameny, na nichž je schengenský prostor vybudován;
- H. vzhledem k tomu, že v posledních letech byly přijaty důležité legislativní nástroje EU s cílem zlepšit účinnost a účelnost hraničních kontrol na vnějších hranicích a přispět k vysoké úrovni bezpečnosti v prostoru svobody, bezpečnosti a práva; vzhledem k tomu, že tyto nástroje zahrnují novou architekturu informačních systémů EU a jejich interoperabilitu;
- I. vzhledem k tomu, že na vnějších hranicích EU jsou stále hlášeny případy vytlačování migrantů a údajného násilí vůči migrantům, včetně těch, kteří žádají o mezinárodní ochranu; vzhledem k tomu, že Evropský parlament, OLAF, Frontex a evropská veřejná ochránkyně práv zahájili v této věci šetření; vzhledem k tomu, že Unie dosud nemá účinný mechanismus pro monitorování základních práv na svých vnějších hranicích;
- J. vzhledem k tomu, že v roce 2017 byly při hodnocení uplatňování schengenského *acquis* v oblasti Schengenského informačního systému ze strany Spojeného království zjištěny závažné nedostatky;
- K. vzhledem k tomu, že první cyklus hodnocení schengenského hodnotícího mechanismu poukázal na nutnost lepšího a rychlejšího provádění doporučení vyplývajících z hodnocení a potřebu vhodné reformy, zejména pokud jde o to, jak tento mechanismus posuzuje dodržování základních práv;
- L. vzhledem k tomu, že každoroční posouzení zranitelnosti prováděná agenturou Frontex zkoumají schopnost členských států čelit hrozbám a výzvám na vnějších hranicích a doporučují konkrétní nápravná opatření ke snížení zranitelnosti, a tedy doplňují hodnocení v rámci schengenského hodnotícího mechanismu;
- M. vzhledem k tomu, že dosud nebylo dosaženo plného uplatňování schengenského *acquis*, pokud jde o zrušení kontrol na vnitřních hranicích s Bulharskem a Rumunskem, a to navzdory výzvě Parlamentu v tomto smyslu v jeho usnesení ze dne 8. června 2011;
- N. vzhledem k tomu, že Komise ve svém sdělení ze dne 22. října 2019 o ověření plného uplatňování schengenského *acquis* uvedla, že Chorvatsko přijalo opatření potřebná k zajištění podmínek nezbytných pro úplné provádění schengenských pravidel;

Fungování schengenského prostoru

1. je toho názoru, že samotný koncept schengenské spolupráce, která se zakládá na absenci kontrol na vnitřních hranicích a zaručuje svobodu pohybu, byl během pandemie COVID-19 vystaven zkoušce; v této souvislosti znovu opakuje své znepokojení ohledně stávající situace, pokud jde o kontroly na vnitřních hranicích v některých členských státech, a připomíná pro tento účel, že sice plně podporuje opatření týkající se veřejného zdraví zavedená ve snaze omezit šíření COVID-19, ale že veškerá tato opatření pro boj proti pandemii omezující základní práva a svobody by měla vždy respektovat ducha a literu zákona;
2. připomíná, že podle stávajících právních předpisů EU mohou být kontroly na vnitřních hranicích znovu zavedeny, pokud jsou nezbytné, přiměřené, jsou dočasné povahy a krajním opatřením; opakuje v tomto směru svůj názor, že řada prodloužení kontrol na vnitřních hranicích od roku 2015 nebyla dostatečně podložena a nebyla v souladu s pravidly pro jejich prodloužování, nezbytnost nebo přiměřenost, a jsou tudíž nezákonné;
3. bere na vědomí, že Komise se snaží koordinovat společnou evropskou reakci; odsuzuje nicméně skutečnost, že kontroly na vnitřních hranicích jsou i nadále některými členskými státy zaváděny často nekoordinovaně ještě předtím, než tyto státy řádně posoudily společný evropský zájem zachovat schengenský prostor jako prostor bez kontrol na vnitřních hranicích; znovu opakuje, že zavedené kontroly mají negativní dopad na volný pohyb zboží, kapitálu, služeb a osob v Unii; v této souvislosti zdůrazňuje obzvláště obtížnou situaci přeshraničních pracovníků;

Čtvrtek 8. července 2021

4. připomíná, že přes zjištění závažných nedostatků v provádění schengenského *acquis* se Komise jen pomalu odhodlává nebo přímo zdráhá zahájit řízení o nesplnění povinnosti; znovu opakuje svou výzvu Komisi, aby vykonávala příslušnou kontrolu nad uplatňováním schengenského *acquis*, aby posuzovala, zda byly dodrženy zásady nezbytnosti a přiměřenosti, a aby v případě nutnosti využila řízení o nesplnění povinnosti; zdůrazňuje naléhavou potřebu posílit vzájemnou důvěru a spolupráci mezi státy Schengenu a zajistit řádnou správu schengenského prostoru;
5. znovu opakuje, že je třeba, aby členské státy dodržovaly právní předpisy, jak jsou zakotveny ve Smlouvách a Listině, a prováděly opatření na hranicích zákonným a nediskriminačním způsobem; považuje pravidelnou politickou a veřejnou diskusi o fungování schengenského prostoru za zásadně důležitou;
6. konstatuje, že v tomto volebním období dosud nebylo dosaženo žádného pokroku, pokud jde o revizi Schengenského hraničního kodexu, v souvislosti s níž Rada nadále blokuje interinstitucionální jednání; vítá oznámení Komise, že předloží nové návrhy týkající se správy Schengenu; vyjadřuje zklamání nad tím, že Komise i nadále zanedbává svou povinnost podávat zprávy Parlamentu tím, že nepředkládá výroční zprávu o fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích (článek 33 Schengenského hraničního kodexu) a výroční souhrnnou zprávu v souladu s článkem 20 schengenského hodnoticího mechanismu, a brání tak kontrole a konstruktivní politické diskusi;
7. v návaznosti na své četné žádosti o plné uplatňování ustanovení schengenského *acquis* v Bulharsku a Rumunsku naléhavě žádá Radu, aby dostala svému závazku a neprodleně přijala rozhodnutí o zrušení kontrol na vnitřních pozemních, námořních a vzdušných hranicích, a umožnila tak těmto členským státům právoplatně přistoupit k prostoru volného pohybu bez kontrol na vnitřních hranicích; je připraven, až jej Rada podle článku 4 aktu o přistoupení požádá o konzultaci, vyjádřit svůj názor na plné uplatňování ustanovení schengenského *acquis* v souvislosti s Chorvatskem; domnívá se, že solidarita a odpovědnost platí pro všechny a že budoucností schengenského prostoru nesmí být fragmentace;
8. domnívá se, že je nezbytné, aby vízová politika EU byla účinná, uživatelsky vstřícná a bezpečná, a v tomto ohledu vítá záměr Komise digitalizovat postup udělování víz do roku 2025; je toho názoru, že integrace státních příslušníků, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty v členských zemích EU, má klíčový význam pro podporu hospodářské a sociální soudržnosti, a vyzývá proto ke zvážení harmonizace minimálních pravidel pro vydávání dlouhodobých víz a povolení k pobytu;
9. znovu vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily řádné uplatňování všech aspektů směrnice ⁽¹⁹⁾ o navracení, a vyzývá Komisi, aby její uplatňování monitorovala;
10. vybízí členské státy, aby posílily výměnu informací a dále rozvíjely vzájemnou přeshraniční policejní spolupráci, například častějším využíváním společných vyšetřovacích týmů;
11. vítá skutečnost, že byla provedena řada opatření požadovaných v předchozí výroční zprávě ⁽²⁰⁾ (revize legislativního rámce Schengenského informačního systému a reforma systému Eurosur); konstatuje však, že většina vydaných doporučení zůstává v platnosti i nadále;
12. poukazuje na to, že účinně fungující vnější hranice jsou zásadní pro životaschopnost schengenského prostoru; se znepokojením konstatuje, že schengenské hodnoticí zprávy a posouzení zranitelnosti trvale poukazují na nedostatky a slabiny v ochraně a správě vnějších hranic; vyzývá členské státy, aby zavedly doporučení Rady a Frontexu, jež jsou jim určena a jež jsou zaměřena na nápravu nedostatků a slabin, zejména ta, která se týkají dodržování základních práv při správě hranic, zdůrazňuje význam nedávno přijatých opatření;
13. je znepokojen dopadem stávajících cestovních omezení na práva uprchlíků a osob žádajících o mezinárodní ochranu; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby přijetí takovýchto opatření bylo plně v souladu s požadavky zakotvenými v článcích 3 a 4 Schengenského hraničního kodexu a v Listině;

⁽¹⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98),

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 76, 9.3.2020, s. 106.

Čtvrtek 8. července 2021

14. vyjadřuje hluboké znepokojení nad opakovanými tvrzeními o zapojení Frontexu do odsunů a potenciálním porušování základních práv v souvislosti s jeho činností a je toho názoru, že je nutné posílit a účinně uplatňovat interní mechanismy pro hlášení, jakož i parlamentní a veřejnou kontrolu nad činností Frontexu; zdůrazňuje, že článek 46 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci ukládá výkonnému řediteli agentury Frontex, aby pozastavil, ukončil nebo nezahájil činnost, pokud jsou porušeny podmínky pro provádění této činnosti, včetně dodržování základních práv;

15. v tomto ohledu vyjadřuje naprostou podporu zřízení a pokračujícímu působení pracovní skupiny Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci pro kontrolu agentury Frontex, jejímž účelem je posuzovat všechny aspekty činnosti a organizace Frontexu, jeho posílenou úlohu a zdroje pro integrovanou správu hranic a řádné uplatňování *acquis* EU, včetně dodržování základních práv;

16. vyjadřuje hluboké znepokojení nad vysokým počtem úmrtí ve Středozezemním moři; připomíná, že poskytnutí pomoci všem osobám v tísni na moři je zákonnou povinností podle práva EU i mezinárodního práva a že pátrání a záchrana jsou nedílnou součástí evropské integrované správy hranic podle nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci; vyzývá agenturu Frontex, aby výrazně posílila dostupné informace o svých operativních činnostech na moři, a to i pravidelným a náležitým podáváním zpráv Parlamentu, např. informace o své spolupráci s centrem pro koordinaci záchranných akcí na moři v Tripolisu a s libyjskou pobřežní strážci;

17. je hluboce znepokojen tím, že se neustále objevují závažné zprávy o násilí a odsunech na vnějších hranicích, a to i o odsunech z jednoho členského státu do jiného a poté do třetí země; opakuje, že členské státy jsou povinny bránit nepovolenému překračování hranic, a připomíná, že touto povinností nejsou dotčena práva osob usilujících o mezinárodní ochranu; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly a prováděly účinné, nezávislé a rychlé vyšetřování veškerých obvinění z odsunů a špatného zacházení na hranicích a aby zajistily okamžité napravení nedostatků;

18. bere na vědomí nedostatek vhodných sledovacích mechanismů, které by zajistily dodržování základních práv a zásad právního státu při správě vnějších hranic, a je toho názoru, že posílenou operativní roli musí v tomto ohledu hrát Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA), a to i prostřednictvím schengenského hodnotícího a monitorovacího mechanismu; vyzývá členské státy, aby zajistily faktické zřízení svých vnitrostátních monitorovacích orgánů, které budou schopny plnit svou úlohu, budou mít dostatečné zdroje, odpovídající mandát a vysokou míru nezávislosti; vybízí členské státy, aby trvale investovaly do profesionálního jednání pohraničních orgánů, mj. prostřednictvím školení v oblasti azylového a uprchlického práva, a to v koordinaci s agenturami Frontex, FRA a příslušnými nevládními organizacemi;

19. hluboce lituje, že došlo ke zpožděním v uplatňování ustanovení o základních právech obsažených v novém nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci, mezi něž patří nábor 40 osob pověřených sledováním základních práv do 5. prosince 2020, který byl tímto nařízením stanoven; vítá zveřejnění oznámení o volných pracovních místech a žádá, aby byl probíhající nábor zaměstnanců proveden co nejrychleji; zdůrazňuje, že všechny přijaté osoby pověřené sledováním základních práv musí být schopny plnit své úkoly podle článku 110 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci, a za účelem výkonu svých funkcí musí být tedy přijaty na odpovídající úrovni administrátora; dále žádá, aby zapojením odborníků z agentury FRA a vnitrostátních lidskoprávních institucí došlo k posílení nezávislosti mechanismu Frontexu pro vyřizování stížností;

Schengenský hodnotící a monitorovací mechanismus (SEMM)

20. vyjadřuje názor, že schengenský hodnotící mechanismus přinesl významné zlepšení správy schengenského prostoru a přispěl k zajištění jeho fungování posílením vzájemné důvěry a kolektivní odpovědnosti; zdůrazňuje však zvláštní povahu hodnotícího mechanismu v rámci práva EU a připomíná, že Komise je i nadále v konečném důsledku odpovědná za zajištění uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány za tímto účelem;

Čtvrtek 8. července 2021

21. vítá záměr Komise přezkoumat SEMM; připomíná diskuse o jeho právním základu během vyjednávání o balíčku právních předpisů o správě Schengenu v roce 2012 a trvá na své účasti na reformě mechanismu ve stejném postavení jako Rada, a to nejlépe prostřednictvím řádného legislativního postupu, nebo za použití stejného postupu jako pro přijetí nařízení Rady (EU) č. 1053/2013 ⁽²¹⁾ o vytvoření SEMM;

22. zdůrazňuje, že pro všechny fáze postupu jakékoli reformy je důležité zavést jasné lhůty, a to i pro provádění doporučení členskými státy, posouzení návrhů Komise Pracovní skupinou pro schengenského hodnocení a předložení akčních plánů; opakuje rovněž, že je důležité zvýšit flexibilitu víceletého a ročního plánování a posílit úlohu Komise, zejména v případě, že členské státy nevydají žádné stanovisko a že bude zapotřebí skutečně neohlášených návštěv; zastává názor, že základní práva je třeba při schengenských hodnoceních důsledně posuzovat; konečně se také domnívá, že kontrolní úloha Parlamentu a zvyšování transparentnosti procesu by měly být klíčovými prvky reformy;

23. vyzývá Komisi, aby na zajištění komplexního hodnocení schengenského systému vyčlenila dostatečné zdroje, a to i zvýšením počtu návštěv na místě v členských státech; poukazuje na to, že navzdory tomu, že Komise v letech 2015–2019 přijala 198 hodnotících zpráv, uzavřeno bylo pouze 45 schengenských hodnocení; vyzývá členské státy, aby výsledky hodnocení a doporučení Rady zaváděly do praxe s větší intenzitou; konstatuje, že první cyklus schengenského hodnocení trval pět let; je toho názoru, že proces hodnocení a přijímání doporučení, který trvá v průměru 32 týdnů, je třeba urychlit, a vyzývá zejména Radu, aby zrychlila přijímání doporučení, která vydává Komise;

24. vyzývá Radu, aby pravidelně pořádala jednání na ministerské úrovni o řádném fungování schengenského prostoru, včetně jednání v situacích, kdy hodnotící zprávy prokázaly závažné nedostatky, a ujala se tak své politické úlohy, která jí byla svěřena v rámci schengenského hodnocení; mimoto vyzývá Komisi a Radu, aby zabránily jakémukoli ohrožení účelu tohoto mechanismu, totiž aby určily, zda byly splněny všechny podmínky pro zrušení kontrol na vnitřních hranicích s kandidátskou zemí, a aby zajistily dodržování schengenského *acquis* ze strany těch členských států, v nichž je v plné míře zaveden;

25. domnívá se, že budoucí schengenský hodnotící mechanismus musí obsahovat hodnocení operativních činností Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž, neboť tato agentura vykonává stále důležitější úlohu při správě vnějších hranic a návratových operací; dále se domnívá, že mechanismus by měl dále posílit svoji součinnost s posouzením zranitelnosti Evropské pohraniční a pobřežní stráže; opakuje, že je třeba se vyvarovat zdvojení činností a že schengenská hodnocitelé by měli mít přístup k výsledkům posouzení zranitelnosti;

26. připomíná mimo jiné, že základní práva představují zastřešující prvek provádění integrované správy hranic; dále připomíná, že schengenský *acquis* je nutné uplatňovat v souladu s Listinou; zdůrazňuje proto, že schengenská hodnocení musí rovněž zkoumat, zda jsou na vnějších hranicích dodržována základní práva, včetně zákazu navracení, práva na respektování lidské důstojnosti, zásady nediskriminace a práva žádat o mezinárodní ochranu; domnívá se, že budoucí mechanismus by měl zajistit, aby odborníci z agentury FRA byli oficiálními členy týmu odpovědného za návštěvy na místě v případě jakéhokoli hodnocení správy vnějších hranic a navracení; domnívá se, že možnost účastnit se by měly mít příslušné agentury působící v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí;

27. domnívá se, že pokud jsou zjištěny závažné nedostatky, jsou nutné mnohem rychlejší následné kroky k nápravě; domnívá se, že do revidovaného mechanismu by měla být zahrnuta definice „závažného nedostatku“ a zrychlený postup v případě těchto nedostatků; domnívá se, že současné přehledy nezávazných osvědčených postupů by měly získat formální status podle práva EU v podobě příruček, aby se zvýšila transparentnost a umožnilo se srovnávání hodnocení na základě objektivních kritérií;

⁽²¹⁾ Nařízení Rady (EU) č. 1053/2013 ze dne 7. října 2013 o vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského *acquis* a o zrušení rozhodnutí výkonného výboru ze dne 16. září 1998, kterým se zřizuje Stálý výbor pro hodnocení a provádění Schengenu (Úř. věst. L 295, 6.11.2013, s. 27).

Čtvrtek 8. července 2021

28. vyjadřuje zklamání nad tím, že navzdory četným výzvám Parlamentu a Rady Komise stále nepředložila výroční zprávu podle článku 20 nařízení (EU) č. 1053/2013;

29. zdůrazňuje, že v zájmu prosazování řádné správy věcí veřejných a transparentnosti by orgány Unie měly vykonávat svou práci co nejotevřeněji; domnívá se, že Komise by měla na svých internetových stránkách zveřejňovat informace o procesech hodnocení v jednotlivých členských státech a o tom, jak členské státy uplatňují doporučení Rady; dále se domnívá, že Komise by měla poskytnout vhodnou platformu pro zabezpečený a šifrovaný přístup k utajovaným informacím o schengenských hodnotících dokumentech, která by sloužila subjektům s přístupovými právy, zejména poslancům Evropského parlamentu, k usnadnění demokratické kontroly a dohledu;

30. konstatuje, že Komise opět navštívila Chorvatsko v listopadu 2020 v souvislosti s vnějšími hranicemi a opět potvrdila, že nezbytné podmínky pro uplatňování schengenského *acquis* byly splněny; vyzývá Chorvatsko, aby i nadále podnikalo kroky s cílem napravit jakékoli zjištěné nedostatky, zejména pokud jde o odbornou přípravu pracovníků, počty pracovníků a kapacitu ostrahy pozemní hranice; trvá na tom, že v návaznosti na opakované zprávy nevládních organizací a sdělovacích prostředků o zneužívání, násilí a odsunech prováděných příslušníky pohraniční stráže je nutné důkladně posoudit dodržování základních práv; vítá zřízení nezávislého mechanismu pro sledování opatření příslušníků policie vůči nelegálním migrantům a žadatelům o mezinárodní ochranu; vyzývá Komisi a členské státy, aby ve všech členských státech posoudily soulad operací prováděných v rámci správy hranic se základními právy a v případě porušování lidských práv přijaly nezbytná opatření;

31. zdůrazňuje opakující se nedostatky a příležitosti ke zlepšení schengenského systému, jež zjistila Komise: neúplné nebo nevyhovující provedení příslušného schengenského *acquis* ve vnitrostátním právu, jeho provádění a uplatňování; nedostatečný počet zaměstnanců a nedostatečná kvalifikace anebo odborná příprava; rozdílné a nejednotné vnitrostátní postupy v důsledku nesoudržného provádění schengenského *acquis*; roztržitěné správní struktury s nedostatečnou koordinací a integrací různých orgánů a praktické, technické a regulační překážky bránící spolupráci v rámci schengenského prostoru; připomíná, že tyto problémy představují zásadní překážky pro řádné fungování schengenského prostoru, a naléhavě vyzývá členské státy, aby jim konečně věnovaly náležitou pozornost;

Použití rozsáhlých informačních systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí

32. konstatuje, že bylo dosaženo pokroku ve vývoji nových rozsáhlých IT systémů a v jejich interoperabilitě; vyzývá členské státy, Komisi a zapojené agentury, aby se držely předpokládaného časového rozvrhu, který stanoví termíny pro zavádění nových systémů IT, dokončení reform stávajících systémů a zajištění interoperability těchto systémů do konce roku 2023; bere mimoto na vědomí nezbytnost stabilního právního rámce pro zavádění těchto systémů; připomíná, že použití těchto systémů bude mít také vliv na soukromí a právo osob, jejichž informace budou v těchto systémech uloženy, na ochranu údajů, a zdůrazňuje, že je nutné řídit se při zavádění systémů zárukami stanovenými v právních aktech, kterými se tyto systémy zřizují;

33. připomíná klíčovou úlohu agentury eu-LISA při zřizování těchto systémů IT; dále zdůrazňuje, že pro celkovou strukturu těchto systémů jsou důležité vnitrostátní složky, a naléhavě vyzývá členské státy, aby vyčlenily odpovídající finanční a lidské zdroje na včasné zavedení;

34. vítá politickou dohodu na reformě vízového informačního systému, zejména stanovení jasné a právně závazné lhůty pro zahájení provozu;

35. poukazuje na výrazný nárůst aktivity centrály pro žádosti o doplňující informace k vnitrostátním záznamům (SIRENE) a opětovně žádá členské státy, aby posílily prostředky, které má centrála SIRENE k dispozici, tím, že jí k plnění svých funkcí zajistí odpovídající finanční a lidské zdroje;

36. bere na vědomí studie Společného výzkumného střediska týkající se používání otisků prstů, otisků dlaní, zobrazení obličeje a DNA v Schengenském informačním systému;

Čtvrtek 8. července 2021

37. je názoru, že Komise a Rada zásadně zanedbaly své povinnosti poté, co byly během hodnocení roku 2017 zjištěny závažné nedostatky v používání Schengenského informačního systému Spojeným královstvím; připomíná žádost pracovní skupiny pro kontrolu Schengenu o okamžité odpojení Spojeného království, jak je vyjádřena v dopisech Komisi a předsednictví Rady ze dne 15. června 2020; konstatuje, že Spojené království jako země, která není členem EU, již nemá k Schengenskému informačnímu systému přístup; vyzývá k důkladnému monitorování pokračující bezpečnostní spolupráce EU se Spojeným královstvím během šestiměsíčního období pro předání údajů, které bylo dohodnuto na základě dohody o obchodu a spolupráci uzavřené mezi EU a Spojeným královstvím;

Cyklus víceleté strategické politiky pro evropskou integrovanou správu hranic

38. vítá prezentaci strategické analýzy rizik pro evropskou integrovanou správu hranic představenou Frontexem jako první krok nového cyklu politiky;

Budoucnost Schengenu

39. konstatuje, že různé krize z posledních let, například stávající pandemie, a do velké míry nekoordinované a občas jednostranné kroky členských států narušily vzájemnou důvěru členských států a ohrozily existenci Schengenu; je přesvědčen, že je třeba odpovídajícím způsobem zintenzívnit úsilí o hledání komplexních řešení a že tyto kroky je zapotřebí řádně harmonizovat; v tomto ohledu vítá záměr Komise přijmout strategii o budoucnosti Schengenu a dále vítá zřízení schengenského fóra, které by mělo umožnit politické debaty na vysoké úrovni zaměřené na stav a budoucnost Schengenu, kterých se bude účastnit Parlament i Rada;

40. je toho názoru, že Schengenský hraniční kodex, zvláště co se týče kontrol na vnitřních hranicích, již neodpovídá svému účelu a vyžaduje bezodkladnou a smysluplnou reformu, aby byla posílena vzájemná důvěra a solidarita a aby byla zabezpečena integrita a úplná obnova schengenského prostoru; v této souvislosti konstatuje, že jsou zapotřebí jasnější pravidla pro mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví; zdůrazňuje, že ačkoliv o opětovném zavedení kontrol na vnitřních hranicích stále rozhodují jednotlivé členské státy, jejich zavedení by vždy mělo být nejzazším opatřením přijímaným na omezenou dobu a jen v takovém rozsahu, v jakém jsou kontroly nezbytné a přiměřené zjištěné závažné hrozbě, a to se zvláštním přihlédnutím k jejich dopadu na právo na svobodu pohybu a zásadu nediskriminace a k důsledkům, k nimž by kontroly mohly vést v příhraničních regionech, přičemž by se mělo stále rozlišovat mezi různými právními základy; je toho názoru, že při každé příležitosti, kdy jsou hraniční kontroly členskými státy prodlužovány, by měly být uplatňovány dodatečné záruky a dodatečný dohled, a že tato opatření by měla být za všech okolností zrušena, jakmile důvody pro jejich zavedení pominou;

41. domnívá se, že v případě krizových situací by měl být vytvořen strukturovaný a transparentní mechanismus konzultací s cílem stanovit zmírňující nebo alternativní opatření ke kontrolám na vnitřních hranicích a jednotná pravidla, která budou závazná a uplatnitelná na vnějších hranicích;

42. vyzývá správní útvary Parlamentu, aby zřídily podpůrný útvar pro správu Schengenu, který by Parlamentu umožnil řádně uplatňovat pravomoci demokratické kontroly a dohledu v souvislosti se schengenským *acquis*;

o

o o

43. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi, parlamentům členských států a Evropské agentuře pro pohraniční a pobřežní stráž.